

ROLUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN CONTABILITATE: BENEFICII ȘI PROVOCĂRI

THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ACCOUNTING: BENEFITS AND CHALLENGES

Author: Delia GULII, Undergraduate student
Academy of Economic Studies of Moldova
gulii.delia05@gmail.com

Scientific coordinator: Maia BAJAN
Academy of Economic Studies of Moldova
The ORCID code: 0000-0001-6903-8275
bajan.maia@ase.md

Abstract. Artificial Intelligence (AI) is transforming the accounting profession through automation, advanced data analytics, and intelligent software. This study examines the advantages and disadvantages of integrating AI into accounting, focusing on automation, error reduction, financial reporting, and the risks associated with the technology. The research highlights how AI improves efficiency, supports decision-making, and creates new professional opportunities, while emphasizing the importance of human oversight and ethical standards.

Keywords: Artificial Intelligence, accounting, automation, financial reporting.

JEL: M41, O33.

Introducere

Evoluția tehnologiilor de inteligență artificială (IA) a schimbat domeniul contabilității și viața oamenilor din întreaga lume. Modelele mari de limbaj (LLM) arată progrese semnificative în IA. Cu toate acestea, ele pot avea atât beneficii, cât și critici, iar contabilii se confruntă acum cu aceste noi probleme și oportunități de a se adapta la circumstanțele actuale. Modelele mari de limbaj sunt capabile să interpreteze date text, să răspundă la întrebări și să îndeplinească o varietate de sarcini. Deși IA ne poate oferi informații utile, nu poate înlocui raționamentul, creativitatea, gândirea critică sau abilitățile de rezolvare a problemelor ce poate fi înlocuit de IA. Oamenii trebuie să aibă oportunități de formare și dezvoltare personală dacă vor să facă față riscului.

Obiectivele noastre de cercetare sunt de a explora potențialul aplicației ChatGPT, de a examina avantajele, beneficiile, limitele și riscurile asociate cu implementarea IA în contabilitate și să înțelegem modul în care tehnologiile emergente, cum ar fi inteligența artificială, transformă munca de zi cu zi a contabililor; ce înseamnă acest lucru pentru slujba contabililor de astăzi în ceea ce privește competențele pe care se așteaptă să le aibă în viitor.

Conținut de bază. Inteligența artificială (IA) reprezintă capacitatea unei mașini de a imita procesele de gândire ale oamenilor. Aceasta poate învăța din date istorice și poate lua decizii bazate pe modele predefinite, ceea ce o face extrem de utilă în domeniul contabilității.

Printre cele mai moderne instrumente din sfera inteligenței artificiale, modelele de tip LLM, cum este ChatGPT, au captat atenția datorită capacității lor de a genera și interpreta conținut textual. Aceste modele pot fi integrate în software-uri contabile pentru a furniza asistență contabililor, oferind explicații detaliate ale situațiilor financiare și ajutând la redactarea documentelor oficiale.

În domeniul contabilității, inteligența artificială ajută la modernizarea și eficientizarea unor activități specifice și acoperă o gamă largă de procese. Automatizarea proceselor repetitive, analiza și

raportarea financiară, detectarea fraudelor, asigurarea conformității cu reglementările și optimizarea deciziilor financiare sunt câteva dintre cele mai importante aplicații ale inteligenței artificiale.

Una dintre cele mai evidente avantaje ale inteligenței artificiale este capacitatea de a automatiza procesele repetitive, cum ar fi introducerea sau preluarea documentelor de bază, reconcilierea bancară și alte operațiuni frecvente. Prin reducerea intervenției umane în aceste procese, rata erorilor umane este semnificativ redusă și procesele contabile sunt mai eficiente, ceea ce permite contabililor să se concentreze pe activități de nivel superior, care generează valoare adăugată.

Analiza financiară și raportarea la fel beneficiază de contribuțiile tehnologiei IA, permițând generarea automata de bilanțuri, situații de profit și pierdere, situații de fluxuri de numerar, indicatori financiari și interpretări. Prin instrumentele predictive pe care le oferă, IA ajută la o mai bună anticipare a fluxurilor de numerar viitoare, a bugetelor și prognozelor costurilor.

Detectarea fraudei este un alt domeniu în care are un impact semnificativ. Analizând un comportament suspect sau anomalii în registrele de contabilitate, sistemele bazate pe IA pot identifica semne de fraudă potențiale cu o precizie mai rapidă și mai mare, care contribuie la un control intern mai eficient.

În cele din urmă, IA susține optimizarea deciziilor financiare prin analizarea unor cantități mari de date, analizând evaluările riscurilor și promovarea planificării bugetare. Aceste capacități contribuie la reducerea incertitudinii și la obținerea unor predicții mai precise.

Deși inteligența artificială oferă numeroase beneficii în domeniul contabilității, implementarea sa vine și cu o serie de provocări prezentate în figura 1. Acestea țin atât de specificul tehnologic a instrumentelor utilizate, cât și de implicațiile etice, juridice și profesionale. Identificarea și gestionarea acestor provocări este esențială pentru a asigura o tranziție sigură și eficientă către un sistem contabil digitalizat și responsabil.

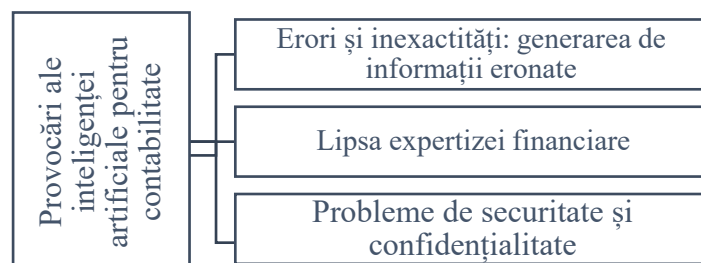

Figura 1. Provocări ale inteligenței artificiale pentru contabilitate

Sursa: elaborat de autor în baza „CECCAR BUSINESS REVIEW”

Utilizarea inteligenței artificiale la nivel mondial și în Europa este esențială pentru o discuție concentrată axată pe asigurarea stabilității și securității atunci când are loc implementarea unor astfel de tehnologii. Ca document de referință la acest subiect este soluția Parlamentului European din 12 februarie 2019 prin intermediul politicii industriale europene cuprinzătoare în domeniile inteligenței artificiale și roboticii. Această rezoluție oferă principii importante aplicabile în domeniul contabilității financiare.

În primul rând, principiul responsabilității trebuie să fie baza pentru utilizarea inteligenței artificiale. Scopul este de a sprijini progresul uman și de a îmbunătăți calitatea vieții. Așadar, luarea deciziilor și controlul rămân în mâinile oamenilor, iar tehnologia joacă un rol de susținere și nu este un înlocuitor.

În al doilea rând, este necesară existența unui cadru juridic și etic robust. Ar trebui să includă cartă etică de cele mai bune practici menite să actualizeze și să garanteze constant securitatea.

În al treilea rând, rezoluția evidențiază necesitatea unei redefiniri a politicilor de pe piața muncii și a sistemului de securitate socială. Progresele tehnologice necesită dezvoltarea strategiilor și programelor pentru formarea, recalificarea și dezvoltarea abilităților digitale.

Concluzie. Inteligența artificială este o tehnologie inovatoare care îmbunătățește continuu eficiența și acuratețea proceselor contabile. Automatizarea sarcinilor repetitive, identificarea anomaliilor financiare și generarea de rapoarte detaliate sunt doar câteva dintre beneficiile utilizării IA în acest domeniu.

Deși tehnologia este tot mai sofisticată, aceasta nu poate înlocui complet factorul uman. Specialiștii în contabilitate trebuie să își mențină și să își dezvolte constant cunoștințele necesare pentru a putea interpreta corect și verifica rezultatele generate de IA și pentru a lua decizii eficiente pe baza acestora. În plus, utilizarea IA în contabilitate trebuie să respecte reglementările legale și principiile etice, pentru a evita riscurile legate de erori, lipsa transparenței sau încălcarea confidențialității datelor. Succesul utilizării IA în contabilitate depinde de modul în care specialiștii o integrează și o gestionează, iar relația dintre oameni și tehnologie trebuie să fie una de colaborare, direcționată spre progresul științific și eficientizarea proceselor economice.

Referințe bibliografice

1. PISANIUC, Maia. Inteligența artificială și impactul acesteia asupra sectorului financiar. În: Conferința Internațională „Modern Paradigms in the Development of the National and World Economy”, Ediția a XVII-a, 9-10 iunie 2022, Chișinău. Disponibil: [https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2343/PISANIUC%20Maia_Conferinta%20ICSPM%202022%20FINAL%20\(9-10%20iunie%202022\).pdf?isAllowed=y&sequence=3](https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2343/PISANIUC%20Maia_Conferinta%20ICSPM%202022%20FINAL%20(9-10%20iunie%202022).pdf?isAllowed=y&sequence=3)
2. BLOG E-CONT.MD. Ce poate face AI pentru auditori. Publicat: 20 mai 2022. Disponibil: <https://e-cont.md/blog/what-ai-can-do-for-auditors>
3. Inteligența artificială în contabilitate: explorarea oportunităților și exemple din viața reală. Publicat: 10 noiembrie 2022. Disponibil: <https://blog.taxdome.com/ro/inteligenta-artificiala-in-contabilitate-explorarea-oportunitatilor-si-exemple-din-viata-reala/>
4. CECCAR BUSINESS REVIEW. Dezvoltarea contabilității prin automatizare și inteligența artificială. Nr. 12/2024. Disponibil: https://www.ceccarbusinessreview.ro/descarca-articol/j-NolSzb4oSjHs1U3hEs6GnmFQHhneoSKC_60X0d5co/
5. Revista LACE. Integrarea inteligenței artificiale în serviciile financiar-contabile. Publicat: 2023. Disponibil: <https://revistalace.ro/integrarea-inteligentei-artificiale-in-serviciile-financiar-contabile/>